www.e-rara.ch

[Legenda aurea sanctorum, sive Lombardica historia]

Jacobus

[Strassburg], [1481]

Universitätsbibliothek Basel

Persistent Link: https://doi.org/10.3931/e-rara-122203

CXVIII. De Sancto Bartholomeo

www.e-rara.ch
Die Plattform e-rara.ch macht die in Schweizer Bibliotheken vorhandenen Drucke online verfügbar. Das Spektrum reicht von Büchern über Karten bis zu illustrierten Materialien – von den Anfängen des Buchdrucks bis ins 20. Jahrhundert.

e-rara.ch provides online access to rare books available in Swiss libraries. The holdings extend from books and maps to illustrated material – from the beginnings of printing to the 20th century.

e-rara.ch met en ligne des reproductions numériques d'imprimés conservés dans les bibliothèques de Suisse. L'éventail va des livres aux documents iconographiques en passant par les cartes – des débuts de l'imprimerie jusqu'au 20e siècle.

e-rara.ch mette a disposizione in rete le edizioni antiche conservate nelle biblioteche svizzere. La collezione comprende libri, carte geografiche e materiale illustrato che risalgono agli inizi della tipografia fino ad arrivare al XX secolo.

Nutzungsbedingungen Dieses Digitalisat kann kostenfrei heruntergeladen werden. Die Lizenzierungsart und die Nutzungsbedingungen sind individuell zu jedem Dokument in den Titelinformationen angegeben. Für weitere Informationen siehe auch [Link]

Terms of Use This digital copy can be downloaded free of charge. The type of licensing and the terms of use are indicated in the title information for each document individually. For further information please refer to the terms of use on [Link]

Conditions d'utilisation Ce document numérique peut être téléchargé gratuitement. Son statut juridique et ses conditions d'utilisation sont précisés dans sa notice détaillée. Pour de plus amples informations, voir [Link]

Condizioni di utilizzo Questo documento può essere scaricato gratuitamente. Il tipo di licenza e le condizioni di utilizzo sono indicate nella notizia bibliografica del singolo documento. Per ulteriori informazioni vedi anche [Link]

Visual Library

B

Timotheus ſub nerone a ꝑfecto vrbis rome diu ꝗuiter torq̄
retur: ⁊ calcē viua ei⁹ plage aſpgerentur. et ipſe in his ḡtias
ageret. duo angeli ſibi aſtiterūt dicentes. Erige caput in ce
lum ⁊ vide. Aſpiciensq̃ꝫ vidit celos aptos ⁊ ieſum coronam
gemmatā tenentē ⁊ dicentē ſibi. Hāc de manu mea accipies. Quod q̇dam
vir noīe appollinaris videnſ ſe baptiſari fecit. Quapꝑpter ꝑſes iuſſit am
bos in cōfeſſione dn̄i pſeuerātes decollari circa ānos dn̄i. lvii. CXVII

De S ſimphoriano

A

Simphorianus dicitur a ſimphonia. Fuit enī tanꝗ̄ vas mu
ſicum emittēs armoniā virtutū. In q̄ tanꝗ̄ in vaſe muſico
tria fuerūt. Nā vt dicit auerrois. ſonatiuū debꝫ eſſe duruꝫ
ad reſiſtendum. lene ad ꝯtinuandū. latū ad implendū. ſic et
ſimphorian⁹ tanꝗ̄ vas muſicū fuit dur⁹ ſibi ꝑ auſteritatē. lenis aliis per
manſuetudinē. lat⁹ omib⁹ ꝑ caritatis amplitudinem

Simphorian⁹ in auguſtudinenſi vrbe ort⁹. Dum adhuc ado
leſcens eſſet: tāta moꝝ ꝗuitate pollebat ꝙ ſenioꝝ vitā anti
cipare videretur. Cū igitur pagani feſtum veneris celebra
rent: ⁊ ſtatuā an̄ eradiū ꝑfectū ꝺferrēt. ſimphorian⁹ affuit ⁊
nolens eā adorare diu ceditur ⁊ carceri mancipatur. Et cū eductus de
carcere ad ſacrificiū cogeretur. ⁊ mlta ei donaria ꝑmitterēt dixit. De⁹
noſter vt nouit remunerare merita. ita nouit punire peccata. Vitā quā
xp̄o ſoluturi ſum⁹ ex debito ſoluam⁹ ex voto. Sera penitudo eſt ſub iudi
cis timuiſſe ꝯſpectu. Munera vr̄a fucata. mell' ꝑmixta dulcedine. male
credulis mentib⁹ venena ꝑturiunt. Cupiditas veſtra omnia habēdo nil
poſſidet: qꝛ dyabolicis artib⁹ obligata miſeri lucri detinetur compedib⁹. ⁊
gaudia vr̄a in ſilitudinē vitri cū ceperint ſplendere frangūtur. Tunc iu
dex ira repletus data ſententia precepit vt ſimphorianus occideretur.
Qui cū ad locū duceretur: mater eius de muro exclamās ait. Nate na
te memento eterne vite. Surſuꝫ reſpice: ⁊ regnātem in celo intuere. Ti
bi vita non tollitur: ſꝫ in meli⁹ cōmutatur. Mox igitur decollat⁹ eſt. et a
xp̄ianis corp⁹ ei⁹ ſublatū honorifice eſt ſepultū. Ad cuius ſepulcꝝ tan
ta fiebāt miracula: vt etiā a paganis in honore maxio haberetur. Re
fert gregorius turonenſis ꝙ de loco vbi ſanguis eius effuſus eſt q̇dam
xp̄ianus tres lapillos ſanguine reſperſos ſuſtulit: ⁊ in capſa argentea ta
bulis ligneis circūſepta locauit. Quā cum in q̇dam caſtro locaſſet. et to
tum caſtꝝ incendiū ꝯſumpſiſſet: de medio ignis ꝑdicta capſa ſana et inte
gra eſt educta. Paſſus eſt circa annos dn̄i. cclxx.

CXVIII.

De ſancto bartholomeo.

A

BArtholomeus interꝑtatur filiꝰ ſuſpendentis me. vel filiꝰ ſuſpendentis aq̄s. Dicitur. n. a bar qđ eſt filiꝰ. ⁊ tholos quod ē ſūmitas. ⁊ moys quod eſt aq̄. inde bartholomeꝰ. i. filiꝰ ſuſpē dentis aq̄s. id eſt dei q̄ mentes doctoꝝ ſurſuꝫ eleuat vt aq̄s doctrinaꝝ inferiꝰ fundant. ⁊ eſt nomē ſiꝝ ⁊ nō hebreū. Per ꝑmuꝫ vero notatur triplex ſuſpendiū quod ip̄e habuit. Fuit. n. ſuſpēſus. i. eleuatus ab amore mūdi. vel ſuſpēſus. i. intētus amore celeſti. vel ſuſpenſus. i. innixus ḡtie ⁊ auxilio dei. vt nō a ſuis meritis. ſed a dei adiutorio tota vita ſua dependeat. Per ſecūdum vero ꝓfunditas ſue ſapientie. De cuiꝰ ſapientie ꝓfunditate dicit dyoniſiꝰ in miſtica theologia. Diuinꝰ bartholomeus dicit ⁊ multā theologiā eſſe ⁊ minimā. ⁊ euangelium latū ⁊ magnum ⁊ rurſus cōciſum. Et vult oſtendere bartholomeꝰ ſꝫm intentōneꝫ dyoniſii ꝙ vna conſideratōe poſſunt ōmia affirmari de deo. alia ꝯſideratōne magꝭ ꝓprie negari

BArtholomeꝰ apl̄us veniens ad indiā que eſt in fine orb. templum in quo erat ydolū nomīe aſtaroth intrauit. ⁊ q̄ſi ꝑegrinus ibidem manere recepit. In hoc ydolo q̄dam demon habitabat q̄ ſe lāguentes curare dicebat. ſed nō ſanādo ſubueniebat. ſꝫ a leſione ceſſando. Sꝫ cū templū lāguētibꝰ plenū eſſet. ⁊ quotidie ſacrificātibus ꝓ infirmis etiā ex longinq̄s regionibꝰ adductis nl'luꝫ ab ydolo reſpōſum habere poſſent. ad aliā ciuitateꝫ prexerūt. vbi aliud ydolū noīe berith colebatur. Et interrogātibꝰ cur ſibi aſtaroth reſpōſuꝫ non daret. reſpōdit berith. Deus veſter catenis igneiſ ꝯſtrictus eſt nec reſpirare nec loq̄ audet ex illa hora qua apoſtolus dei bartholomeꝰ igreſſus eſt. Dicunt illi. Et quis eſt iſte bartholomeus. Et demon. Amicus eſt dei omnipotentis ⁊ ideo venit in iſtam ꝓuintiā vt omnes deos indie euacuet. Et illi. Dic nobis ſigna eius vt eum inuenire poſſimus. Quibꝰ demon ait. Capilli eius criſpi ⁊ nigri. caro candida. oculi grādes. nares equales ⁊ directe. barba ꝓlixa. habens paucos canos. ſtatura equalis. collobio albo clauato. purpura veſtitur. Induitur pallio albo. quod per ſingulos angulos gemmas habet purpureas. Uigintiſex anni ſunt ex quo veſtes et ſandalia eius nec veteraſcunt nec ſordidantur. Centies flexis genibus ꝑ diem orat ⁊ centies ꝑ noctem. Angeli cum eo ambulant q̄ nunq̄ eum fatigari nec eſurire ꝑmittunt. Semꝑ eodem vultu et animo: letus ⁊ hilaris ꝑſeuerat. Omnia ꝓuidet. omnia nouit. Omnium gentium linguas nouit ⁊ intelligit. Et quod vobiſcum loquor ip̄e iam nouit. Et quādo q̄ritis eum ſi vult oſtendet ſe vobis. ſi aūt non vult. eū nō poteritis inuenire. Rogo āt vos vt cū eum inueneritis rogetis euꝫ ne huc veniat. ne āgeli ſui h̄ mihi faciāt quod meo ſocio iam fecerunt.

Cum igitur per duos dies ſolicite querentes eum minime inueniſſent quadam die quidam demoniacus exclamauit dicens. Apoſtole dei

fallacia demonis

Comendatio Bartholomei per demone quantum ad deum

descriptio eius

Juventio Barthol.

Demōis expulsio p Bartholo.

bartholomee incendūt me oratões tue. Cui aplus. Obmutesce ⁊ exi foras ab eo. Et statim est liberatus Qd audiens rex regionis illi⁹ polemius. cum haberet filiā lunaticā. misit ad aplum rogans vt ad se veniret ⁊ filiā suam sanaret. Ad quē cum aplus venisset. ⁊ eā catenis ligataʒ videret. qꝛ accedentes morsib⁹ lacerabat. iussit eā solui. Et cū ministri ad eā accedere nō auderent dixit. Ego demoniū qd in ea erat iam ligatum teneo. et vos timetis. Et soluta statim liberata est. Tūc rex camelos auro ⁊ argento et lapidib⁹ pciosis onerauit. et apostolum inqri faciens nullatenus inuenire potuit. Mane autem sequenti apparens apostol⁹ cum solo rege in cubiculo dixit ei. Ut quid me cū auro ⁊ argento et lapidibus pciosis tota die quesisti. Ista munera sunt necessaria his q terrena requirunt. Ego nihil terrenū. nihil carnale desidero Tunc sanct⁹ bartholome⁹ cepit eum multa de modo redemptōis nostre docere. ostendens inter cetera xpm vicisse dyabolum p mirabilem ɔgruentiam. potentiam. iusticiam et sapientiā. Congruū. n. fuit vt q filium virginis. id est adaʒ factuʒ de terra. dum adhuc esset virgo vicerat. a filio virginis vinceretur. Potenter quoqʒ ipm vicit cum de sua dominatōne potenter eum eiecit quā dyabolus p deiectōne pmi homis vsurpauit. Et sicut alicuius victor tiranni comites suos mittit vt eius titulos vbiqʒ erigant et tirannos deiciant. sic crist⁹ victor nūcios vbiqʒ mittit vt dyaboli cultuʒ euacuent et cristi cultum statuant. Juste vero quia iustum est vt q comedente homie vincens hominē detinebat. a ieiunante homie vict⁹ hominem ampli⁹ nō teneret. Sapienter aūt. dum ars dyaboli deluditur arte cristi. Ars dyaboli fuit vt sicut accipiter rapit auem. ita in desertum raperet cristum vt si ibi ieiunans non famesceret absqʒ dubio deus esset. si autem esuriret ipm vt pmum hoiem p cibū deuinceret. Sed cognosci de⁹ nō potuit. qꝛ esuriuit. nec vinci. qꝛ ei⁹ temptatōni nō cessit. Cum ergo eidem sacramēta fidei pdicasset. dixit regi q si baptizari vellet deum suuʒ catenis ligatum sibi ostenderet ¶ C Sequēti igitur die iuxta regis palatium dum pōtifices ydolo sacrificarent cepit clamare demō ac dicere. Cessate miseri sacrificare mihi. ne peiora me patiami. q catenis igneis ab angelis iesu xpi quē iudei crucifixerunt religat⁹ sum putātes eum a morte detineri. Jlle aūt ipam mortem q regina nostra est captiuauit. et ipsum nostꝝ pncipem autorem mortis vinculis igneis vinxit. Statimqʒ omēs miserunt funes ⁊ simulacꝝ euerterent sed nō potuerūt. Apostol⁹ autem demoni pcepit vt inde exiens ydolū cōminueret. Qui statim exiens omnia ydola templi p seipm confregit. Deinde fusa oratōe ab aplo omnes infirmi ptinus curati sunt. Apls āt templū deo dedicauit. et demonem in desertum abire pcepit. Tūc angel⁹ domī ibidem apparuit. et templum circūuolans in q̄tuor angulos signum crucis digito suo scripsit dicens. Hec dicit dn̄s. Sicut vos omnes ab infirmitate vestra mundaui ita et

Doctrina Bartho. et lu de victoria xpi q dia vicit — ɔgruent' — potēter — Juste — Sapiēt'

Admonitio demonis

templum hoc ab omni ſorde mundabitur. ⁊ habitatore eiꝰ quē apl'us in
deſertum locum ire p̄cepit. prius tñ eum vobis oſtendā quem videntes ne
timeatis: ſed q̄le ſignum in lapidibus his ſculpſi tale in vr̄is frontibus
imp̄matis. Tunc oſtendit eis ethiopem nigriorem fuligine. facie acuta
barba plixa. crinibꝰ vſq₃ ad pedes ptenſis. ocul' igneis vt ferꝝ ignitu₃
ſcintillas emittentibus. flamas ſulphureas ex ore ⁊ oculis ſpirantem. ca
tenis igneis vinctum retro manibꝰ. ⁊ dixit ei angelꝰ. Quoniā iuſſiōem
apoſtoli audiſti ⁊ de templo exiens oīa ydola ꝯfregiſti. ſoluam te vt va
das in talem locum vbi nullus homo moratur. ⁊ ſis ibidem vſq₃ ad diē
iudicii. Ille āt ſolutus cū magno ſtrepitu ⁊ vlulatu diſparuit. Angelus
autem dn̄i in celū cunctis videntibꝰ euolauit. Tunc rex cū vxore ⁊ filiis
omiq₃ populo baptiſatus eſt. ⁊ relicto regno apl'i diſcipulꝰ eſt effectus.

B Tunc omēs temploꝝ pōtifices ꝯgregati ad aſtragem rege₃
fratrem eiꝰ cōuenerūt ⁊ de deoꝝ ſuoꝝ amiſſione ⁊ templi ſubuerſione ⁊
regis p artem magicā deceptōe contra apl'um ſunt cōqueſti. Aſtrages
igitur rex indignatus mille viros armatos ad capiendū apl'um deſtina
uit. Qui cum adductꝰ fuiſſet corā eo dixit ei rex. Tu ne es ille qui euer
tiſti fratrem meum. Cui apoſtolꝰ. Ego illum non euerti ſed ꝯuerti Cui
rex. Sicut tu feciſti fratrē meum deum ſuum relinquere ⁊ tuo credere:
ſic ⁊ ego te faciam deum tuū relinquere ⁊ meo deo ſacrificare. Cui apo
ſtolus. Ego deū quem colebat frater tuus ligaui ⁊ ligatu₃ oſtendi. ⁊ vt
ſimulacrū frāgeret coegi. Si ſic poteris facere deo meo. poteris me ad
ſimulacrū ꝓuocare. Sin āt ego deos tuos ꝯminua₃ ⁊ tu crede deo meo
Hec illo dicēte nunciat̄ regi q deꝰ ſuꝰ baldach cecidiſſet ⁊ ꝯminutꝰ fuiſſ₃
Quod rex audiens purpuram ſcidit qua indutus erat ⁊ apoſtolum fuſti
bus cedi iuſſit. ⁊ ceſum viuū excoriari mādauit. Chriſtiani autem corpꝰ
eius tulerūt ⁊ honorifice ſepelierūt. Rex āt aſtrages ⁊ temploꝝ ponti
fices a demonibꝰ arrepti mortui ſunt. Rex āt polemius in epm ordinat̄
⁊ xx. annis officium epiſcopatꝰ laudabiliter implens plenus virtutibus
in pace quieuit. De genere ſue paſſionis diuerſa eſt opinio. Nam
beatus dorotheus dicit q crucifixus eſt. Ait. n. ſic. Bartholomeus in
dis p̄dicauit. q ⁊ euangelium ſm matheū in ꝓpria eoꝝ lingua eis tradi
dit. Dormiuit in albana ciuitate magne armenie. crucifixus deorſu₃ ca
put habens. Beatꝰ āt theodorꝰ dicit q fuit excoriatꝰ. In multis aūt li
bris legitur q tm̄ fuit decollatꝰ. Hec aūt contrarietas taliter ſolui pōt
vt dicat̄ q pmo crucifixꝰ fuit. deinde anq̄ ibidē moreretur de cruce fuit
depoſitꝰ. ⁊ ob maiorē cruciatū fuit excoriatꝰ. poſtremo capite truncatꝰ.

E Anno domi. ccc. xxxi. ſaraceni ſiciliā inuadentes liparitana₃
inſulā vbi corpus ſancti bartholomei quieſcebat vaſtauerūt. ac eiꝰ ſepul
crum ꝯfringentes oſſa eius diſpſerunt. Nam ad hāc inſulam corpꝰ eiꝰ
taliter de india aduenisse phibetur. Cum. n. pagani propter ſignorum

Capcio Bartho.

Opiones de genere passionis Bartho.

Miraculum Bartho. I.

frequentiā viderent corp⁹ ei⁹ plurimuz venerari. indignati loculo plum
beo poſitum in mare p̄cipitauerūt. qḋ diuino nutu ad inſulā p̄dictam de
uenit. Cū igitur ſaraceni eius oſſa diſpſiſſent. illis recedentib⁹ apparuit
apoſtolus cuidā monacho dicens. Surge ⁊ collige oſſa mea q̄ diſperſa
ſunt. Cui ille. Qua ratōe oſſa tua colligere. aut aliquez tibi honorem ex
hibere debemus. cū nos deleri pmiſeris. nec auxiliū nobis impenderis
Cui ille. Per multū tpis meis meritis dñs pplo huic pepcit. Sed eorū
peccatis nimis inualeſcentib⁹ ⁊ vſq₃ ad celū clamantib⁹. iam p eis non
potui veniā obtinere. S₃ cum monach⁹ ſibi diceret. quomō inter tot ali
orum oſſa ſua qñq₃ inuenire poſſet. ait. Nocte ad ea colligenda ibis et
ea q̄ vt ignem ſplendentia videris ꝓtinus hec leuabis. Qui oīa vt dixe
rat inueniens apl'i oſſa leuauit. ⁊ ſup q̄ndam nauem cōſcendens bñuen
tum q̄ eſt metropolis apulie ea trāſtulit. Nunc autē dicitur ꝙ ſint rome
licet beneuentani ſe adhuc corp⁹ illud habere affirment ¶ Cum q̄daz
mulier vas plenū oleo attuliſſet. vt in lāpadem beati bartholomei pone
retur. q̄ntumcunq₃ vas ſup lāpadem inclinarēt. nil ex eo exire valebat.
cum tñ digitos in vas mitterent. ⁊ oleum liq̇duz omnino palparēt Tūc
q̇dam exclamauit. Puto ꝙ apoſtolo acceptum nō eſt vt hoc oleū in ſuā
lampadem infundatur: Quapꝑter in aliam lampadem infuderunt et ꝓ
tinus oleū emanauit. ¶ F Cum impator frideric⁹ beneuentuz de
strueret ⁊ omēs eccl'as q̄ ibidem erant dirui mādaſſet. ciuitatem totam
ad alium locū trāſferre intendens. vir q̇dam quoſdam viros albatos et
fulgentes inuenit q̇ ad inuicem loqui ⁊ inter ſe aliqua tractare videban
tur. Qui cū vehemēter admirans q̇ nam eſſent interrogaſſet vn⁹ eorum
reſpondit. Iſte eſt bartholome⁹ apoſtolus cum ceteris ſanctis quorū in
hac vrbe eccleſie habebātur. Qui inſimul cōuenerunt vt inter ſe inqui
rerent ⁊ tractarent q̄li pena eſſet ille plectendus q̇ eos de habitacul' ſuiſ
eiecit. Et iam inter eos inuiolabili ſentētia eſt firmatum vt ille ſine mo
ra ad iudiciū dei accedat. de his omnibus in eius iudicio reſponſurus.
Poſt modicum vero tempus dictus imperator miſerabiliter vitam fini
uit. ¶ Legitur in quodam libro de miraculis ſanctorum ꝙ q̇dam mai
ſter feſtum ſancti bartholomei omni anno ſolenniter celebrabat. Cui p̄
dicanti dyabolus in ſpecie cuiuſdam puelle admodum ſpecōſe appuit.
quā iniectis in eam oculis ad prandiū inuitauit. Qui dum in menſa cō
ſiſterent illa in amorem ſuū multum eum allicere nitebatur. beatus bar
tholomeus in ſpē pegrini p̄ foribus affuit. et vt amore ſancti bartholo
mei introduceretur obnixius flagitauit. Qua diſſuadente panis ei mit
titur. Sed ille hunc accipe recuſauit. Rogauit tñ maiſtr p nunciuz vt
ſibi diceret. q̇d magis in homīe ꝓprium eſſe putaret Cui cum ille dicerz
riſibile. puella reſpondit. Imo peccatū cuz quo homo cōcipitur naſcitur
atq₃ viuit. Cui bartholomeus reſpondit ꝙ ille bene intulit. ſed mulier

ꝓfundiꝰ indagauit. Secūdo dictꝰ ꝑegrinus maiſtro miſit. vt ſibi dicerꝫ
q̄s locus vnius pedis eſſet vbi deus in terra maiora miracula oſtendiſſꝫ
Cui cum ille diceret locus crucis in quo deus mirabilia operatus eſt. il-
la ait. Imo caput hoīs in quo quaſi minor mundꝰ exiſtit. Utrorumqꝫ
ſententiā apl'us approbauit. Tercō inq̄ſiuit quāta diſtantia eſſet a sum-
mo celi vſqꝫ ad ꝓfundum inferni. Cui cum maiſter ſe neſcire diceret. il
la ait. Modo video q̄ p̄cipitor Sed ego hoc noui. quia de altero ad al
terum decidi. ⁊ oportet q̄ hoc tibi oſtendā. Tūc dyabolus cum magno
eiulatu ſe in abiſſum p̄cipitauit. Et dum q̄rerent ꝑegrinū. minime inuene
runt. Simile fere legitur de beato andrea. ❡ B Beatꝰ āt ambro.
in p̄fatōe quā fecit de illo apl'o eius legendā abbreuiās ita dicit. Diſci-
pulis xp̄e tuis vnica diuinitate p̄dicantibꝰ trinitatem tuā mundo. mira
biliter dignatus es oſtēdere maieſtatem. Inter q̄s beatiſſimum bartho
lomeum magna virtutum p̄rogatiua colendum benigna tui ꝓſpectō ad
ppl'um direxit longinquū. quē licet penitus humana ꝯuerſatōe remotū
tibi tñ p̄dicatōnis augmento meruit cōſignare vicinum: O quātis p̄co
niis apl'um mirabilē celebrādum. cui dum ad ſeminandū fidem. ꝓrimo
rum corda nō ſufficerent populoꝝ. alatis quaſi veſtigiis extremos ter
rarum fines penetrauit indoꝝ. Cum languentiū innumera caterua tem
plum ingreſſꝰ demoniacū. effecit ilico vt nullū cultoribꝰ demon p̄beret
reſpōſum. O q̄ꝫ mira virtutū ipius inſignia dū humana voce verboſā
tem cōtra ſe aduerſariū ſolo iuſſu laceratiſ diutiſſime viris reddidit mu
tum. Reginā dyabolica cōtagione lunaticam liberauit. puellamqꝫ ſolu
tis nexibꝰ patri repſentauit ſaniſſimā. O q̄ꝫ ſublime ſanctitatis eius mi
raculum dū antiquum humani generis inimicū. ſuū fecit in nihilū redi
gere ſimulacꝝ. O q̄ꝫ digne exercitui numerādus celeſti. cuius. vt mira
culis fidem ꝯmodaret certiſſimā. angelꝰ apparuit ſuꝑna delapſꝰ ab aula
Is igitur catenatū demonē cunctis oſtentans deformem. ſalutiferā ſa
xo dñicam impſſerat crucem. Rex reginaqꝫ ſil' baptiſantur cum gente.
vrbiūqꝫ. xii. accole te deum p̄rem corꝑe ſequūtur ⁊ mente. Ad extremū
vero temploꝝ delatu pontificū neophici polemii frater tirānus beatuꝫ
apl'm omnimode in fide cōſtātem. ceſum atqꝫ excoriatum acerrimam fe
cit ſuſciꝑe mortem Qui tante mortis viriliter ꝑferendo diſcrimen. glo-
ſi certamis ad celeſte gaudiū reportauit triumphū. Hucuſqꝫ ambroſiꝰ.
❡ Beatꝰ aūt theodorꝰ abbas ⁊ doctor p̄cipuus de hoc apl'o inter cete
ra ſic ait. Apoſtolus dei bartholomeꝰ p̄mum in licaonia p̄dicauit. poſt
modum in india. ad vltimū in albana vrbe. ſ. maioris armenie. vbi p̄mo
excoriatꝰ. tandem capite plexus. ibidem ſepultus eſt. Qui dum ad p̄di
candum mitteretur a dño vt opinor audiuit. Uade diſcipule meus ad p̄
dicandum. exi ad pugnandum. capax eſto ꝑiculorum. ego paternuꝫ opꝰ
conſummaui. primus teſtis factus. Uas quod neceſſarium eſt imple.

Imitare maiıſtꝝ tuū.emulare dn̄m tuū.Sanguinē ſanguibꝰ pone.car=
nem carnibꝰ trade.q̄ ꝓ te paſſꝰ ſuſtinui patere.Arma ſint tibi benigni=
tas in ſudoribꝰ.mā̄ſuetudo inter maleficos.patiētia in his qui pereunt
.Nō refutauit apl'us ſꝫ vt famulus fidelis domico acq̄eſcens p̄cepto ꝑ=
git gaudēs tāq̄m lux mūdi vt tenebroſos illuminaret.tanq̄ꝫ ſal terre vt
gentes inſipidas ſaliret.tanq̄ꝫ agricola vt ſpūalem agriculturam perfi
ceret.Petrꝰ quoqꝫ apl'us docet natōes.ſꝫ bartholomeus ꝯſequēter pa
ria inueſtigat.Petrꝰ opatur ꝓdigia mag̃.ſꝫ bartholomeꝰ facit mirabi=
lia valida.Petrꝰ capite deorſum crucifigit̃.bartholomeꝰ poſtq̄ꝫ viuꝰ ex
coriatꝰ eſt capite plectitur.Ad quot valꝫ petrus capeſcēda miſteria.ad
tot bartholomeꝰ ſufficit penetrāda.eq̄liter fecūdat eccl'am eq̄ lance ha=
buit ⁊ cetera diuina cariſmata.Hic ex diuio duodenario numero medi
us ex vtraqꝫ parte ſonū diuine ſmocinatōnis dat ſicut in cithara armo
niam.Omēs apl'i vniuerſitatē ſibi diſptientes p̄tores regis regū cōſti=
tuti ſunt.Huic āt eſt ſors ⁊ portio armenie.locꝰ q̄ eſt ab eulath vſqꝫ ad
gabaoth.diſtributa.Igitur vide eū lingue aratro ratōnabilia rura ſul=
cātem.fidei verbū in ꝓfundo cordis recōdentē.ꝑadiſos et vineas domī
plantantē.ſingul'paſſionuꝫ remedia medicinalit̃ inſerentē.ſpinas inuti
les euellentē.ſiluas impietatis ſecare.ſepes dogmaticas circūponere.
Sed q̄les mercedes creatori obtulerūt.Utiqꝫ ꝓ honore inhonorātiam
ꝓ bn̄dictōne maledictōem.ꝓ muneribꝰ penas.ꝓ req̄eſcibili vita amari
ſimam mortē.Naꝫ poſtq̄ꝫ intolerabilia tormēta ſubiit.ab eis decoriatꝰ
in moreꝫ follis fuit.Nec poſtq̄ꝫ migrauit ab hoc mundo neglexit occiſo
res.ſed inuitabat miraculis ꝑditos.⁊ ꝓdigiis admittebat aduerſos.ſed
beſtialem mentē nil erat qd̄ ꝯpeſceret.nil quod a malo retraheret.Quid
decetero faciūt.Inſaniūt contra illud ſacrū corpꝰ.Reſpuunt egroti me
dentem.orbati manuducentē.ceci ductorem.naufragi gubernatorem.
mortui viuificatorē.Et hoc quō.Proiiciūt nanqꝫ in pelagꝰ corpꝰ ſctm̄
M Nota eſt igitur cū impetu de regionibꝰ armenie archa cū q̄
tuor alioꝝ martiꝝ archiſ.que ſil'r dum ſigna oparentur cum ea fuerant
in mare ꝓiecte.et ꝑ tm̄ ſpacium maris quatuor his p̄cedentibꝰ ⁊ tanq̄ꝫ
miſtris obſequiū quodam mō apl'o facientibus.venerunt in ꝑtes ſicilie
in inſulam q̄ liparis nuncupatur.ſicut epō hoſtienſi q̄ tunc p̄ſens erat
reuelatum fuit.Uenit ad pauperculam theſaurus ditiſſimus Uenit ad
ignobilem p̄cioſiſſima margarita.Uenit ad meſtam ſplendidiſſimum lu
minare.Aliis igitur q̄tuor ad diuerſas terras euntibꝰ ſanctū apl'm i di
cta inſula reliquerūt.Eteni p̄dictos q̄tuor martires apl's relinquens re
troꝛſum vnū ſcꝫ papinū in ciuitatē ſicilie milas.aliū vero lucianū nomi
ne meſſinā trāſmiſit.reliquoſ vero duos in calabritidē terrā direxit.gre
gorium q̄dem in ciuitatē calumnam.achacium āt in ciuitatē q̄ chale vo
catur.qui vſqꝫ hodie ſuffragiis ſuis ſplendent.Suſceptꝰ eſt igitur cum

multis hymnis. laudibus ⁊ candelis: et templū ſibi magnifice fabricat.
Mons aūt vulcanus inſule ꝯtiguus cum habitatoribus eſſet nociuus:
eo ꝙ ignez emittebat: q̄ſi ꝑ ſtadia. vii. ſe inuiſibil'r elongauit circa mare
ſuſpēſus. ita vt vſqz hodie appeat videntibꝰ q̄ſi figuratio fugiētis ignis
Nunc igit aue o beate btōꝝ ter btē bartholomee: q̇ es diuīe lucꝭ ſplēdor
ſancte eccl'ie piſcator rōnabiliū piſciuz ꝓiture capture. dulcis fructꝰ viui
de palmitis. vulnerator dyaboli mundū ſuo latrocinio vulnerātis. Gau
deas ſol orbis terre cuncta illuminās. os dei lingua ignita ſapiaz ꝓmens
fons iugiter ſanitates emanās: q̇ mare meabilibꝰ greſſibus ſanctificaſti
qui terrā purpureā tuo cruore feciſti: qui ad celos ꝯmeaſti. vbi in medio
diuine aciei refulges. in ſplendore immarceſſibil' gl'ie ſplendes. in exulta
tione iocunditatis inſatiabilis gaudes. Hec Theodorus. CXIX.

De ſancto Auguſtino.

Auguſtinus hoc nomen ſortitus eſt. vl' ꝓpter excellentiā digni
tatis. vel ꝓpter feruorē dilectōis. vel ꝓpter ethimologiā nois
Propter excellentiā dignitatiſ. qm̄ ſicut iꝑator Auguſtꝰ p̄cel
lebat oīs reges: ſic ⁊ iſte excellit oīs doctores: ſꝫm ꝙ dicit remigius
Unde alii doctores cōꝑantur ſtell' Dan̄. xii. Qui ad iuſticiā erudiūt mul
tos quaſi ſtelle ⁊c̄. Hic aūt ꝯꝑatur ſoli. ſicut patz in epl'a q̄ de eo cātatur
Quaſi ſol refulgens: ſic ip̄e refulſit in templo dei. Scđo ꝓpter feruorez
dilectōis: qm̄ ſicut menſ auguſtus valde feruet eſtu caloris: ſic ⁊ ip̄e val
de incaluit: igne diuini amoris. Un̄ ip̄e in libro confeſſionū de ſe ſic dicit
Sagittaueraſ tu cor meū charitate tua ⁊c̄. Item ibidez. Aliqñ intromit
tis me in affectū multū inuſitatū introrſus neſcio ad quā dulcedinē: que
ſi ꝑficiatur in me neſcio quid erit: ſi vita eterna non erit. Tercō propter
ethimologiā nomis. Dicitur eni auguſtinꝰ ab augeo: et aſtin qđ eſt ciui
tas. ⁊ ana qđ eſt ſurſum Inde auguſtinꝰ quaſi augens ſuꝑnaz ciuitatem
Un̄ de eo cantatur. Qui p̄ualuit amplificare ciuitatem ⁊c̄. De qua ciui
tate ip̄e dicit in libro. xi. de ciuitate dei. Ineſt ciuitati dei ⁊ origo ⁊ infor
matio ⁊ beatitudo Qm̄ ſi queratur vnde ſit. deus eam cōdidit. Si vn̄ ſa
piens. a deo illuminatur. Si vnde felix. deo fruitur. Subſiſtens modifi
catur. contemplans illuſtratur. inherens iocundatur. Uidet ⁊ amat. In
eternitate dei viget. In veritate dei lucz In bonitate dei gaudet. Uel ut
dicitur in gloſario. auguſtinus dicitur magnificus. felix. preclarus. Fu
it enim magnificus in vita. preclarus in doctrina. felix in gloria. Eius vi
tam compilauit Poſſidonius calamenſis epiſcopus: vt dicit Caſſiodorꝰ
in libro de viris illuſtribus.

Auguſtinus doctor egregius. in ꝓuincia africana ciuitate car
thaginenſi ortus. ex honeſtis valde parentibus. ſ. p̄re patricō
mr̄e monica genitus. in liberalibꝰ artibus ſufficienter edoctꝰ